

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баяннуур сумын Төсвийн Төвлөрүүлэн Захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БУА-2024/15/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2024 он	Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ Утас:70342580 Цахим хаяг: Erdene.B@audit.local Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enkhtsoodolj@audit.gov.mn Аудитор: З.Ганбаатар Утас: 70342716 Цахим хаяг: ganbaatarz@audit.gov.mn Аудитор: Утас: 70342716 Цахим хаяг:
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**БУЛГАН АЙМГИЙН
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2024.03.25 № 343

танай _____ ны № _____ т

БЯАННУУР СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Л.ОДОНЧИМЭГ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Баяннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баяннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг 1,273.2 сая төгрөгөөр батлуулахаар санал хүргүүлэн 282.8 сая төгрөгөөр зардлыг нэмж 1,556.0 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Энэ нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилт өссөн, засгийн газрын тогтоолоор цалин нэмэгдсэн, оны эхний үлдэгдлийг нэмж баталснаас шалтгаалаан нэмэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлуудыг үздэг. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн

006020794

дүгнэлт гаргаагүй болно.

Үндсэн хөрөнгийн хэмжээ өмнөх оноос өссөн нь тайланд онд 2,117.6 га буюу 19 нэгж талбарын 1,079.8 сая төгрөгийн газрыг ЗДТГ-т орлогоор бүртгэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

АДБОУС 2706. 10-д зааснаар хууль тогтоомжоор хориглоогүй, аудитын тайланд заавал мэдээлэх аудитын гол асуудал гэж тодорхойлоогүй, тухайлбал аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй байдал үүссэн тухай, санхүүгийн тайлангийн аудит, аудитын тайлантай холбоотой аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлагын тухай дэлгэрэнгүй тайлбар өгөхөөр хууль тогтоомжоор шаардсан мэдээллийг тусгана.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	515,446,176.83	576,116,082.66
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	199,231,024.83	197,595,320.65
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	199,231,024.83	197,595,320.65
31210	Төгрөг	199,231,024.83	197,595,320.65
31211	Төрийн сангийн харилцах	199,231,024.83	197,595,320.65
33	АВЛАГА	214,203,419.00	247,198,848.48
33500	Бусад авлага	214,203,419.00	247,198,848.48
33510	Байгууллагаас авах авлага	30,408,340.00	30,710,472.48
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	183,795,079.00	216,488,376.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	32,340,242.00	31,650,422.53
35400	Хангамжийн материал	32,340,242.00	31,650,422.53
35420	Аж ахуйн материал	31,701,832.00	31,635,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	0	15,422.53
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	69,671,491.00	99,671,491.00
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/+Бусад	69,671,491.00	99,671,491.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	878,858,370.15	2,368,654,277.93
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	878,858,370.15	2,368,654,277.93
39200	Биет хөрөнгө	853,726,370.15	1,261,284,696.93
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	891,090,293.19	891,436,393.19
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-402,462,295.63	-419,265,791.07
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	126,894,960.00	221,759,293.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-85,359,333.00	-74,398,788.02
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	109,283,364.00	112,176,356.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-54,217,376.35	-43,961,894.40
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	36,141,391.75	47,889,821.35
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-17,086,001.86	-11,830,548.29
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	429,205,698.67	727,255,473.67
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-179,764,330.62	-189,775,618.50
39300	Биет бус хөрөнгө	25,132,000.00	1,107,369,581.00
39301	Програм хангамж	4,105,000.00	6,605,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,905,000.00	-1,905,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	22,932,000.00	1,102,669,581.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,394,304,546.98	2,944,770,360.59
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	530,500.00	35,071,774.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	530,500.00	35,071,774.00
41300	Өглөг	530,500.00	35,071,774.00
41360	Бусад өглөг	530,500.00	35,071,774.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	530,500.00	35,071,774.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,393,774,046.98	2,909,698,586.59
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,393,774,046.98	2,909,698,586.59
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	472,002,841.17	1,551,740,422.17
5E+05	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	472,002,841.17	1,551,740,422.17
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	268,350,429.70	704,537,388.31
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,712,254,864.81	268,350,429.70
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	436,186,958.61
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	653,420,776.11	653,420,776.11
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,394,304,546.98	2,944,770,360.59

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,150,243,033.63	2,797,216,401.07
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	198,049,979.28	256,656,518.65
110	Орлогын албан татвар	122,160,918.08	173,492,857.25
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	122,160,918.08	173,492,857.25
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	89,094,043.47	153,968,854.22
110002	Үйл ажиллагааны орлого	13,066,924.52	4,613,547.72
110003	Хөрөнгийн орлого	14,193,150.09	14,072,705.31
110008	Шууд бус орлого	5,806,800.00	837,750.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	63,273,338.20	64,611,087.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,406,238.20	4,667,087.00
113002	Бууны албан татвар	967,000.00	784,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	59,900,100.00	59,160,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	12,615,723.00	18,552,574.40
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	10,149,300.00	9,046,026.40
118001	Улсын тэмдэгийн хураамж	3,108,100.00	2,025,326.40
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	4,451,000.00	3,030,200.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,590,200.00	3,990,500.00
1181	Газрын төлбөр	1,235,401.00	2,235,292.00
118101	Газрын төлбөр	1,235,401.00	2,235,292.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,231,022.00	7,271,256.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	0	7,271,256.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	252,176,136.00	567,243,103.25
120	Нийтлэг татварын бус орлого	252,176,136.00	567,243,103.25
120003	Торгуулийн орлого	77,887,700.00	104,713,400.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	19,104,802.00	79,240,687.00
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	19,104,802.00	74,365,687.00
1E+06	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	0	4,875,000.00
120005	Түрээсийн орлого	4,320,000.00	4,605,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	150,863,634.00	378,651,733.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0	32,283.25
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,700,016,918.35	1,973,316,779.17
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	85,941,861.00	204,610,466.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	82,445,601.00	162,058,280.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,072,260.00	991,686.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,424,000.00	41,560,500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,614,075,057.35	1,768,706,313.17
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	924,771,500.00	852,989,800.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	24,357,157.35	54,843,113.17
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	558,363,500.00	693,613,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	106,582,900.00	167,259,800.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,890,033,148.02	2,263,545,328.88
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,890,033,148.02	2,263,545,328.88
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	871,035,012.67	904,955,737.67
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	292,024,685.35	444,452,384.70
210101	Үндсэн цалин	234,188,285.59	268,640,958.37
210102	Нэмэгдэл	40,774,582.59	114,340,021.05

210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	9,582,256.00
210104	Урамшуулал	17,061,817.17	45,238,928.22
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	6,650,221.06
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	34,810,624.23	55,170,500.15
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,851,859.06	37,385,595.72
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,701,200.10	4,563,144.24
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,161,158.72	3,537,498.91
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,693,570.09	883,569.34
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,402,836.26	8,800,691.94
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	257,927,329.00	43,398,312.46
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,793,846.00	13,448,445.46
210302	Түлш, халаалт	237,680,483.00	29,949,867.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,552,190.00	45,114,826.72
210401	Бичиг хэрэг	3,707,060.00	5,085,810.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,687,270.00	31,443,690.72
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,157,860.00	3,720,826.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,000,000.00	3,890,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0	974,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,638,530.00	8,442,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	139,900.00	190,000.00
210604	Урсгал засвар	18,498,630.00	8,252,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,190,000.00	5,413,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,190,000.00	5,413,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,483,620.00	1,887,477.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	41,500.00	448,200.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	496,268.00	388,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	77,000.00	88,000.00
210807	Газрын төлбөр	249,767.00	963,177.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	223,314,134.09	301,076,236.64
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	70,184,211.00	181,519,672.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	19,650,000.00	18,742,170.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	133,479,923.09	100,814,394.64
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,018,998,135.35	1,358,589,591.21
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	20,981,200.00	177,394,000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	20,981,200.00	177,394,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	48,807,978.00	15,900,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	19,850,000.00	15,900,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	949,208,957.35	1,165,295,591.21
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	924,771,500.00	1,120,735,800.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,357,157.35	44,559,791.21
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	260,209,885.61	533,671,072.19
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	2,704,114,320.72	97,484,113.58
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	174,898,586.78	97,484,113.58
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-2,443,904,435.11	436,186,958.61

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАИЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,092,443,443.63	2,714,826,087.82
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	198,049,979.28	256,656,518.65
110	Орлогын албан татвар	122,160,918.08	173,492,857.25
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	122,160,918.08	173,492,857.25

110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	89,094,043.47	153,968,854.22
110002	Үйл ажиллагааны орлого	13,066,924.52	4,613,547.72
110003	Хөрөнгийн орлого	14,193,150.09	14,072,705.31
110008	Шууд бус орлого	5,806,800.00	837,750.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	63,273,338.20	64,611,087.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,406,238.20	4,667,087.00
113002	Бууны албан татвар	967,000.00	784,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	59,900,100.00	59,160,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	12,615,723.00	18,552,574.40
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	10,149,300.00	9,046,026.40
118001	Улсын тэмдэгийн хураамж	3,108,100.00	2,025,326.40
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	4,451,000.00	3,030,200.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,590,200.00	3,990,500.00
1181	Газрын төлбөр	1,235,401.00	2,235,292.00
118101	Газрын төлбөр	1,235,401.00	2,235,292.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,231,022.00	7,271,256.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	0	7,271,256.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	193,620,546.00	217,106,790.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	193,620,546.00	217,106,790.00
120003	Торгуулийн орлого	77,887,700.00	104,713,400.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	111,412,846.00	107,788,390.00
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	111,412,846.00	107,788,390.00
120005	Түрээсийн орлого	4,320,000.00	4,605,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,700,772,918.35	2,241,062,779.17
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	86,697,861.00	204,610,466.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	83,201,601.00	162,058,280.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,072,260.00	991,686.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,424,000.00	41,560,500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,614,075,057.35	2,036,452,313.17
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	924,771,500.00	1,120,735,800.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	24,357,157.35	54,843,113.17
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	558,363,500.00	693,613,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	106,582,900.00	167,259,800.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,819,355,391.03	2,158,624,964.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,819,355,391.03	2,158,624,964.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	815,323,225.65	966,236,050.83
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	294,398,450.72	444,221,902.61
210101	Үндсэн цалин	228,346,712.80	265,628,347.44
210102	Нэмэгдэл	49,163,220.04	116,998,999.89
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	9,582,256.00
210104	Урамшуулал	16,888,517.88	45,362,078.22
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	6,650,221.06
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	35,043,166.93	55,601,614.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,084,401.76	37,776,710.39
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,701,200.10	4,563,144.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,161,158.72	3,577,498.91
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,693,570.09	883,568.76
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,402,836.26	8,800,692.52

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	257,927,329.00	43,398,312.46
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,793,846.00	13,448,445.46
210302	Түлш, халаалт	237,680,483.00	29,949,867.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	36,028,756.00	41,521,556.00
210401	Бичиг хэрэг	3,006,150.00	3,416,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,864,746.00	28,094,830.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,157,860.00	3,720,826.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,000,000.00	4,981,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0	1,308,000.00
2105	Нормативт зардал	2,387,400.00	1,343,700.00
210502	Хоол, хүнс	1,093,900.00	1,343,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	35,321,362.00	14,486,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,374,900.00	685,000.00
210602	Тавилга	2,749,800.00	846,000.00
210604	Урсгал засвар	29,196,662.00	12,955,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,190,000.00	5,413,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,190,000.00	5,413,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,494,620.00	1,876,477.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	448,200.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	496,268.00	388,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	77,000.00
210807	Газрын төлбөр	249,767.00	963,177.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	148,532,141.00	358,372,488.04
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	128,882,141.00	336,396,918.04
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	19,650,000.00	21,975,570.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,004,032,165.38	1,192,388,913.17
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	48,807,978.00	16,810,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	19,850,000.00	16,810,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	949,208,957.35	1,175,578,913.17
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	924,771,500.00	1,120,735,800.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,357,157.35	54,843,113.17
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	273,088,052.60	556,201,123.82
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	190,807,970.00	437,099,102.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	190,807,970.00	437,099,102.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	190,807,970.00	437,099,102.00
223001	Бусад хөрөнгө	20,672,350.00	207,394,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	170,135,620.00	229,705,102.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-190,807,970.00	-437,099,102.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-107,860,511.00	-120,737,726.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	107,860,511.00	120,737,726.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	107,860,511.00	120,737,726.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-25,580,428.40	-1,635,704.18
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	224,811,453.23	199,231,024.83
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	199,231,024.83	197,595,320.65

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,096,108,003.91	2,720,761,181.61	92,523,667.28	3,909,392,852.80
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-624,105,162.74	-2,067,340,405.50	2,619,731,197.53	-71,714,370.71
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	472,002,841.17	653,420,776.11	2,712,254,864.81	3,837,678,482.09
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-2,443,904,435.11	-2,443,904,435.11
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	472,002,841.17	653,420,776.11	268,350,429.70	1,393,774,046.98
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	472,002,841.17	653,420,776.11	268,350,429.70	1,393,774,046.98
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	472,002,841.17	653,420,776.11	268,350,429.70	1,393,774,046.98
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	1,079,737,581.00	0	0	1,079,737,581.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	436,186,958.61	436,186,958.61
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	1,551,740,422.17	653,420,776.11	704,537,388.31	2,909,698,586.59

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,556,037,100.00	1,336,272,412.83
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,060,665,300.00	1,008,140,686.83
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,041,365,300.00	991,730,686.83
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	454,575,400.00	439,291,902.61
210101	Үндсэн цалин	265,083,100.00	260,948,347.44
210102	Нэмэгдэл	132,940,500.00	116,998,999.89
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	9,582,256.00
210104	Урамшуулал	34,185,100.00	45,112,078.22
210105	Гэрээт ажлын хөлс	22,366,700.00	6,650,221.06
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,868,500.00	55,601,614.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,670,600.00	37,776,710.39
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,549,500.00	4,563,144.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,639,600.00	3,577,498.91
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	909,900.00	883,568.76
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,098,900.00	8,800,692.52
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	308,438,000.00	297,760,990.50
210301	Гэрэл, цахилгаан	44,496,600.00	35,285,107.32
210302	Түлш, халаалт	262,641,400.00	262,392,883.18
210303	Цэвэр, бохир ус	1,300,000.00	83,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,887,100.00	37,924,420.00
210401	Бичиг хэрэг	3,753,100.00	3,416,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,500,000.00	24,497,694.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,284,000.00	3,720,826.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,000,000.00	4,981,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,350,000.00	1,308,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	93,933,800.00	79,807,922.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	34,292,200.00	26,712,422.00
210602	Тавилга	22,040,000.00	22,040,000.00
210604	Урсгал засвар	37,601,600.00	31,055,500.00

2107	Томилолт, зочны зардал	5,262,000.00	4,551,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,262,000.00	4,551,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,124,400.00	1,876,477.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	450,000.00	448,200.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	454,000.00	388,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,400.00	77,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,000,000.00	963,177.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,276,100.00	74,916,360.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,293,100.00	52,940,790.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	25,983,000.00	21,975,570.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19,300,000.00	16,410,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19,300,000.00	16,410,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	19,300,000.00	16,410,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	311,171,800.00	207,394,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	311,171,800.00	207,394,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	184,200,000.00	120,737,726.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	184,200,000.00	120,737,726.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,556,037,100.00	1,340,940,876.83
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,248,496,400.00	1,233,152,486.83
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,079,865,300.00	1,065,892,686.83
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	168,631,100.00	167,259,800.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	307,540,700.00	107,788,390.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	125,356,800.00	107,788,390.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	112,439,132.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	117,107,596.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	52	52
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25	25
620001	Удирдах ажилтан	7	7
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12
620003	Үйлчлэх ажилтан	6	6
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	25	25
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11	11
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	8	8
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6	6

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	204,610,466.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	37,696,686.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	37,296,686.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	4,930,000.00
210101	Үндсэн цалин	4,680,000.00
210104	Урамшуулал	250,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,597,136.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,597,136.00
2105	Нормативд зардал	1,343,700.00
210502	Хоол, хүнс	1,343,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	862,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	862,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,563,350.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,563,350.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	400,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	400,000.00

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	400,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	166,913,780.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	166,913,780.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	166,913,780.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	204,610,466.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	204,610,466.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	162,058,280.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	991,686.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	41,560,500.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 123.3 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 5.0 сая төгрөгийн төлбөрийн акт, 114.1 сая төгрөгийн албан шаардлага тогтоож, 59.4 сая төгрөгийн 2 зөвлөмж өгсөн.

Үүнээс хууль хяналтын байгууллагат шилжүүлсэн, хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлээгүй байна.

3.1 Төлбөрийн акт

1. Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 100 жилийн ойтой Бүрэгхангай суманд 1,000.0, Хишиг-Өндөр суманд 1,000.0 нийт 2,000.0 мянган төгрөгийн хандив олгосон байна.

2. Тайлан онд 2,172,821.0 төгрөгийн шатахууныг анхан шатны баримтгүй зарцуулсан байна.

3. Цалингийн урьдчилгаанаас 223,740.0 төгрөгийг суутган тооцоогүй илүү олгосон зөрчил байна.

4. Цагдаагийн кубон байрны засвар гэрээний үүргээ хугацаанд нь биелүүлээгүй 9 хоногийн алданги болох 193,500.0, Тамгын газрын үүдний талбайг тохижуулах ажлыг гэрээнд заасан хугацаанаас 7 хоногийн алданги болох 350,000.0 нийт 534,500.0 төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоолоо.

5. Тайлант онд 4,150,000.0 төгрөгийн шатахууныг орлогдон 4,075,000.0 төгрөгийн шатахуун зарцуулж 75,000.0 төгрөгийн зардлыг анхан шатны баримтгүй зарцуулсан байна.

5.2 Албан шаардлага

1. Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс сумын овоо тахилгат 997.5 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

2. Шилэн дансны цахим хуудсанд цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын мөнгөн гүйлгээнээс 102,502,600.0 (Нэг зуун хоёр сая таван зуун хоёр мянга зургаан зуун) төгрөгийн 5 гүйлгээг шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээлээгүй зөрчил илэрлээ.

3. ОНХС-аас тайлант онд 237,319,277.0 төгрөгийн 26 тушаал шийдвэрийг шилэн дансны цахим системд мэдээлэхээс 2,200,000.0 төгрөгийн 2 тушаалыг мэдээлээгүй байна.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

4. Шилэн дансны цахим хуудсанд 237,319,277.0 төгрөгийн 25 тушаал шийдвэрийг шилэн дансны цахим системд мэдээлэхээс 2,400,000.0 төгрөгийн 4 тушаалыг мэдээлээгүй, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын мөнгөн гүйлгээнээс 8,143,100.0 төгрөгийн 1 орлогыг мэдээлээгүй байна.

5. Цалингийн зардлаас 230,472.92 төгрөгийг ажил олгогчийн НДШ-ийн зардалд, бүлэг хооронд зөвшөөрөлгүй шилжүүлэн зориулалт бус зарцуулсан нь Сангийн сайдын 2013 оны 73 дугаар тушаалаар батлагдсан төсвийн захирагчийн төсөвт зохицуулалт хийх журмын 5.5 дахь заалт, сангийн сайдын 2015 оны 01 дүгээр 20-ны өдрийн 7-р тушаалыг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаагүй, санхүүгийн тайлангийн аудитын үнэн зөв батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав.

Үүнд:

1. Орлоготой холбоотой

Илрүүлэлт Орлогын төлөвлөгөөг батлахдаа газрын төлбөрийн өмнөх оны үлдэгдэл 1,330.9, Галт зэвсэг өрийн үлдэгдэл 585.0 мянган төгрөг нийт 1,915.9 мянган төгрөгийн нэмж төлөвлөөгүй.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсөвт төвлөрөх орлогыг өмнөх оны өрийн үлдэгдлийг бүрэн оруулж төлөвлөх арга хэмжээ зохион байгуулан ажиллах.

2. Нийт зардалтай холбоотой

Илрүүлэлт Тайлант онд ХХС-аас нийт 57,500,000.0 төгрөгийн 3 зээлийг олгохдоо барьцаа хөрөнгийн үнэлгээг тогтоогоогүй зээл олгосон байна.

Өгсөн зөвлөмж:

ХХС-ийн зээлийг олгохдоо барьцаа хөрөнгийг журамд зааснаар үнэлж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 06 дугаар сарын 22 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Хишиг-Өндөр сумын ТТЗ	12	178.5	5	5.0	5	114.1	2	59.4	0	0	0	0
Дүн	12	178.5	5	5.0	5	114.1	2	59.4	0	0	0	0

